

BEGRIPPENKADER

Alfabetisch

Begrip

au·to·no·mie

-

Etymologie

-

Betekenis

1.

2.

3.

Et cetera

-

Synoniemen

Wanneer ik een eigen reactie geef op onderdelen van het begrip dan staat dit tussen ~...~ vermeld.

A

Aanvoelen

Analyse

ana·ly·se

-

Etymologie

[ontbinding] Ontleend aan Frans; *analyse*

Ontleend aan Scholastisch Latijn; *analysis* [ontbinding]

Ontleend aan Grieks; *analusis* [het losmaken, oplossing, analyse], van *alaluein* [losmaken, losrafelen, ontbinden], van *ana* [over iets verspreid] + *luein* [losmaken].

Indogermaans verwant met *(ver)lossen*.

~Als ik het begrip analyse interpreteer vanuit de etymologie van het woord dan kan ik het in de context van mijn onderzoek vertalen als iets losmaken (*luein*) van een groter geheel (*ana*). Het onderzoek is het grote geheel. De workshops (bijvoorbeeld) zijn daar een onderdeel van en bekijk ik in de analyse als een op zich zelf staand deel.~

-

Betekenis

1. Ontleding in bestanddelen. Uiteenzetting van iets dat voor de geest een samenstel is, ter nadere beschouwing of tot beter begrip
2. Gedetailleerd methodisch onderzoek, m.n. om iets te verklaren of te interpreteren
3. Logica; bepaling van een begrip door beschouwing van zijn bestanddelen
4. Psychoanalyse; in analyse moeten, komen, gaan, lopen, zijn
5. Onderzoek dat of uitleg die duidelijk maakt hoe iets in elkaar zit
6. Nauwkeurig onderzoek naar de samenstelling

-

Synoniemen

Onderzoek

Ontleden

Ontrafelen

Geheel, stelsel, leer.

Antropologie

Archief

Associatief denken

Autonomie

au·to·no·mie

-

Etymologie

1806; Latijn *autonomia*; Grieks *autonomia* [vrijheid om de eigen wetten te volgen, onafhankelijkheid]

-

Betekenis

1. In het volkenrecht; bevoegdheid zichzelf wetten te geven
2. filosofie; onafhankelijkheid van de geest en van de mens als geestelijk wezen
3. zelfstandigheid mbt. kunst, wetenschap enz., ook mbt. fysische en psychische verschijnselen en mbt. economische verhoudingen

-

Synoniemen

Zelfbestuur

Autarchie

Onafhankelijkheid

Aandacht

B

C

Collage

col·la·ge

-

Etymologie

Na 1950, Frans

-

Betekenis

1. Omgang in vrije liefde, samenwoning buiten echt (verouderde betekenis).
2. Moderne kunstuiting, waarbij een aantal (heterogene) voorwerpen aan elkaar gehecht, of knipsels aan elkaar geplakt worden.
3. Samenvoeging van heterogene delen tot één geheel.
4. Samenvoeging van verschillende onderdelen tot een geheel.

(Ook als tweede lid in samenstellingen als de volgende, waarin het eerste lid de elementen noemt: beeldencollage, citatencollage, filmcollage, fotocollage, geluidscollage, klankencollage, knipselcollage, krantencollage, muziekcollage, stemmencollage, tekstcollage, videocollage, vlaggen-collage, woordcollage)

-

Synoniemen

Werkstuk

Werk

Comfortzone

Concentratie

D

E

Emotie
Energie
Ervaring
Eén op één

F
Fenomenologie
Flow
Fluide
Fröbelen

G
Gebaar
Gesprek
Gevoel

H
Hand

Herinnering
her·in·ne·ring

-

Etymologie
Middelnederlands (1200-1500)
Erinnen: inprenten, in zich opnemen,
Erinninge, *erinneringe* van *inne*: in, binnen,
In inne sijn: weten, overtuigd zijn.

-

Betekenis

1. het herinneren, het (bij iem. of zich) terugroepen in het geheugen of de gedachte
2. Doen terugdenken aan
3. Aandenken
4. Geheugen

-

Synoniem

Iets voor de geest halen
Het schiet me te binnen
Het staat me voor de geest
Iets in herinnering brengen
Memoreren
Memorie
Reminiscentie
Gedachte
Representatie
Voorstelling
Aha-erlebnis (plosteling en verhelderend)

Aandenken
Souvenir

Haptonomie

hap·to·no·mie

-

Etymologie

Gevormd van Grieks

Haptein: vasthechten, wederkerig gebruikt: aanraken

Vergelijking met *haptisch* (zie betekenis *haptisch*) + *-nomie*

-nomie (ontleend aan Frans of Grieks, *nomos*): als tweede lid in wetenschappelijke en technische termen die betekenen: leer, onderzoek, studie, kunst van het door het eerste lid bedoelde.

-

Betekenis

1. methode om lichaam en geest te leren ontspannen door aanraking en het leren kennen van de eigen gevoelens
2. Leer en studie van het gevoel en het gevoelsleven die de aspecten van het nabijheids-, aanrakings- en gevoelscontact van menselijke affectieve relaties bestudeert en beschrijft (wordt in verschillende (para)medische behandelwijzen toegepast)
3. Therapie die zich richt op beheersing van spanning
4. Loslaten van spanning doormiddel van spanning

-

Synoniemen

Therapie

Behandeling

Verzorging

Haptisch

hap·tisch

-

Etymologie

Ontleend aan Grieks

Haptikos: met fijne tastzin, tot de tastzin behorend

Van *Haptesthai*: met iets in contact komen, aanraken

Vergelijking met *abside* (ontleend aan Frans): uitbouw van een kerk

Absis (ontleend aan Latijn): ronding, halfronde uitbouw van een basilica

Hapsis (ontleend aan Grieks): De omhoog samengebonden daksparren van een hut, gewelf

-

Betekenis

1. Het gevoel of de tastzin betreffend

-

Synoniemen

Er zijn geen synoniemen gevonden.

I

Innerlijk

Intentie

in·ten·tie

Etymologie

1265–1270; Frans intention

Betekenis:

1. Oogmerk, bedoeling, voornemen
De intentie hebben, uitspreken
2. Rooms-katholiek datgene waarvoor in het gebed Gods hulp wordt gevraagd
Een mis tot zekere intentie laten opdragen met een bijzondere bedoeling, die je anderen niet hoeft mee te delen

Synoniem:

Bedoeling

Voornemen

Opzet

Plan

Intergenerationeel

Interpretatie

Intuïtie

J

Joy of life

K

Klein geluk

Kunst

Kind zijn

Kleinschalig

L

M

Materiaal

ma·te·ri·aal

-

Etymologie

Middelnederlands; *materiael* [stoffelijk, substantie]

Ontleend aan Middeleeuws Latijn; *materialis*, bijvoegelijk naamwoord van *materia*, vergelijk met *materie*.

Materie [stof] Middelnederlands, *materie* ontleend aan Latijns *materia* [hout, bouw materiaal, grondstof, voorraad], van *mater* [moeder], daarmee Indo-Germaans verwant.

-

Betekenis

1. De ruwe stof waaruit iets is opgebouwd of waarvan iets is gemaakt
2. Gegevens voor een werk van de geest
3. Aantekeningenmateriaal
4. Discussiemateriaal
5. Geheugenmateriaal
6. Krantenmateriaal
7. Leesmateriaal
8. Lesmateriaal

Geheel van zaken die men voor een bepaald doel nodig heeft

-

Synoniemen

Spul

Stof

Geheel

Benodigdheden

Bouw materiaal

Furnituren

Gerei

Materieel

Toebehoren

Accessoires

Paraferalia

Mijmeren

N

Narratief

(In het) Moment

O

Observeren

Onbewust

Opties

Ouderen

P

Perspectief

Proces

pro·ces

Etymologie

Middelnederlands (1200-1500)

Ontleend aan Frans

Procès: voortgang van een zaak, rechtsgeding

Ontleend aan Latijns

Processus: voortgang, juridisch proces

Pro: voor + *cedere*: schrijden, gaan

Voortschrijden: Op een langzame, voornamelijk manier verder lopen, vorderen, voortgaan

Betekenis

1. Rechtszaak

2. Geleidelijke verandering

Synoniem

Traject

Scheppingsproces

Participatie

Q

R

Ratio

Rizomatisch

Reminiscentie

S

Sensitief

Spiritualiteit

Stapelen

Synchroniseren

Samen ontdekken

Spel

-

Etymologie

Van spelen:

Middelnederlands; *spelen*

Oudsaksisch, oudhoogduits; *spilon*

Oudengels; *spilian* [dansen, spelen]

Oudfries; *spel*

Oudnoors; *spil*

Herkomst onbekend

-

Betekenis

1. Het spel, het spelletje
2. Bezigheid ter ontspanning volgens vaste (zekere) regels met elementen als verbeelding, competitie, behendigheid, inzicht en kans.
3. Partij, wedstrijd
4. Stel benodigdheden voor een spel ter ontspanning
5. Het tegengestelde van ernst
6. Vrije, aan afwisseling rijke, dartele of onberekenbare werking of beweging van een orgaan, van krachten of verschijnselen, functie.

Het spel der ogen, der gebaren.

Een spel der verbeelding, der natuur.

Het spel van zon en schaduw, van wind en golven.

Een spel van krachten

7. Hetgeen er te doen is, hetgeen er omgaat

8. Techniek van acteren; het spelen op het toneel; toneelspel

9. Het bespelen van een muziekinstrument.

10. Wijze van spelen

11. Iets waarmee gespeeld wordt

12. Manier waarop iemand speelt

Mooi spel

-

Synoniemen

Bezigheid

Handeling

Partij

Wedstrijd

Strijd

Stel

Werking

Toneelstuk

Spelen

Spelenderwijs

T

Tijdelijkheid

Trillingen

Tastzin

U

W

Werkelijkheid

V

Verhaal
Verzamelen
Verwondering
Verbinden

X

Y

Z

Ziel
Zintuigen